

*Mintha a tavasz jönne,
ébredek jó örömré,
ámulva körülhúzó:
honnan szállsz, édes ének?*

*Fehér a fenyő tornya,
zúzvara szitál róla,
szárnyát kicsit kitárva
itt szól a víg madárka.*

*Madárka, víg madárka,
baljósan mord a Mátra,
mégis te szépen, bátran
zengesz a zúzmarában.*

Nagy László: Tűz-szióárvány (részlet)

Szakfelügyelet – szakmapolitika

TARTALOM

Előszó: Mátyus Aliz	3
Koncz Gábor: Miért támogassa az állam a kultúrát?	4
Németh János István: A közművelődés országos szakfelügyeletének hatásai a szakmapolitikára 2000-2010.....	13
T. Kiss Tamás: A három „T”. Tudósnevelés, támogatások, távozások, különös tekintettel a 20. század első felére.....	22

ARCKÉPEK

Bálványosiné dr. Gelencsér Katalin 70. születésnapjára köszöntése: Kecskés József	39
Jelenczki István	40
Maróti Andor	41
Striker Sándor	43

OLVASVA – ÚJRA OLVASVA

B. Gelencsér Katalin: A tudás, a megismerés és a megértés öröme. Művelődéstörténeti és közművelődés-elméleti tanulmányok (Maróti Andor).....	45
Hámori Ferenc: „lomolni, a magunk mögött hagyott évtizedek tárgyi és szellemi lerakataiból” – Hazag Mihály szakmai életműve a „Lomjaim”-ban.....	48
Dóra László: A XXI. század műveltsége – mit használunk és hogyan (E-könyv az információs műveltségről – on-line)	51
Ebbe Kløvedal Reich: Napsütés és villámlás – Grundtvig és az élethez írt dalai (Budapest Környéki Népfőiskolai Szövetség).....	53
Hianyótló kötet Horvátország magyar irodalmáról	55
Vilcsek Béla: A kritika válsága – a válság kritikája	56

ESEMÉNYTÁR

<i>Tóth Zsuzsanna</i> : A versmondás tavaszi eseményei	62
<i>Bábiçs Valéria</i> : A tisztesség elárvult csillagáért. Nagy László Vers- és Prózamondó Találkozó	66
<i>Jabronka Richárd</i> : Emlékére zengjen a ház! Nagy László versmondó találkozó Ajkán.....	67
Kétszáz éve született Liszt Ferenc (<i>Frigyesy Ágnes</i>)	68
A VII. Nevelésügyi Kongresszust követő – MPT által kezdeményezett – szakmai konferencia küldetésnyilatkozata.....	72

FELHÍVÁS

Netpercek. Ajánlatok, érdekességek az internet világából (<i>Hegedűs Katalin</i>)	73
A Magyar Kultúra Alapítvány programjai	76

ILLUSZTRÁCIÓ

<i>Feledy Balázs</i> : A. Tóth Sándor (1904-1980) képzőművész, bábművész életművéről.....	74
---	----

E számunkat A. Tóth Sándor képeivel és bábjairól készült fotókkal illusztráltuk.

Előszó

Géher István *A tragikomédia élettana* c. esszéjében (Liget 2008/10) Becket kapcsán olyan gondolatokat vet fel, amelyeken el kellett gondolkodni.

Nevetni sírás helyett. Ahogy (Becket) áldozatai a hiábavalóság pusztá színpadán fáradhatatlanul tesznek-vesznek, cipőt húznak le és fel, kalapot rázogatnak, csereberélnek, zsebben kotorásznak répáért, retekért... ahogy „lemeríthetetlenül” szövegelnek hol a kárhozatról, hol a prosztata-bántalomról: komikus.

(Becket) dramaturgiája a radikális redukcióra épül: a lebontásra, a kivetkőztetésre. Gondoljunk Csehovra! A Cseresznyés kert szereplői hosszú hónapokon keresztül várnak valamire, ami persze nem megváltás lesz számukra, hanem katasztrófa. Egytől egyig komédiások, de még magukon viselik társadalmi pozíciójuk jelmezét: ez földbirtokos, az komornyik, társalkodónő, egyetemista, üzletember. Ha lehúzzuk róluk a jelmezt, megmutatkozik, hogy mind bohóc, máris ott lenne a helyük a beckett-i útfélen. És gondoljunk Shakespeare-re! A Lear király főhőse a viharos „fenyéren” legombolja magáról a csapzott bíborgöncöt, a „toldalékokat”. És végül gondoljunk magunkra! Mi marad, ha lehántódik rólunk minden toldalék (az angol „lending” értelmében minden kölcsönkellék) a létezés pusztaságában? Marad a pusztá embersors, a létbevetettség állapota.

A Godot-ra várva című tragikomédia nézője és olvasója ötvenöt éve el-elgondolkozhat a beckett-i axiómán.

Van miért sírni. Akkor meg mit nevetünk? ... a világgá nagyított apokalipszis praktikumának kisszerűsége ellenállhatatlanul nevetni való.

... a shakespeare-i műfajok hitvallását faggatom. Úgy tetszik, a komédia credója azt jeleníti meg, hogy nem hihetünk abban, amin nem merünk nevetni; a tragédiáé pedig, hogy nem hihetjük el, amit tagadni nem merünk. (Becket) eleve összekapcsolja a két kritériumot. Neveti és tagadja azt, amiben konokul hisz: a szívből markoló hithiányt, a fantomfájdalom – az élet elveszett értelme és boldogsága – helyén a hitelesített semmit.

Mátyus Aliz